

Doknr. i Barium 18751	Dokumentserie su/med	Giltigt fr o m 2021-06-04	Version 6
RUTIN Perkutan endoskopisk gastrostomi - PEG inkl. gastrostomiknapp			
Innehållsansvarig: Carina Fondin, Sektionsledare, Barncancercentrum avdelning 1 (carfo7) Godkänd av: Karin Mellgren, Verksamhetschef, Verksamhet Barncancercentrum (karme5) Denna rutin gäller för: Verksamhet Barncancercentrum			

Revideringar i denna version

Ersätter tidigare rutin perkutan endoskopisk gastrostomi-PEG inkl gastrostomiknapp 180319.

Syfte

Denna rutin ska klargöra rutinerna kring hantering av gastrostomi (PEG).

Bakgrund

PEG är en metod för anläggande av gastrostomi. PEGen används under behandlingstiden för att ge mediciner och näring. Beslut om inläggning av PEG tas av behandlande läkare. Många barn som skall genomgå en stamcellstransplantation får en PEG inlagd för att kunna ge mediciner och näring i under vårdtiden. På Barncancercentrum får barnen först en Freka-PEG som när den suttit i 3 månader kan bytas till en gastrostomiknapp.

Arbetsbeskrivning

Preoperativt

- Information och förberedelse med förberedelsematerial
- Ev. blodprover
- Dubbeldusch med Descutan två gånger
- Antibiotikaproylax: 3 doser med Cefotaxim.

Operation

PEG-katetern placeras i ventrikelns antrumdel tillräckligt långt från pylorus för att ej störa nedre magmunnen. Ingreppet sker vanligen under narkos men kan i vissa fall göras med sedering och lokalanestesi.

Komplikationer

Akuta

- Blödning
- Infektion lokalt i bukväggen
- Infektion i bukhålan
- Organperforation (utöver avsedd kanal till ventrikeln)

Långsiktiga

- Läckage med hudproblem
- Gastrokolisk fistel eller annan förbindelse till hålorgan utöver magsäcken
- Granulom

Postoperativt

Nutrition

- PEG-slangen skall från början vara öppen med tillkopplad påse. Slangen stängs efter 4 timmar.
- 6 timmar efter operation kan klar vätska börja ges. Ge 10-50 ml, under förutsättning att patienten inte mår illa, antingen genom PEGen eller via munnen.
- Under förutsättning att patienten mår bra kan sedan tillmatning ökas successivt enligt individuellt schema.
- PEG-slangens läge behöver ej kontrolleras med lackmuspapper innan användning.

- Innan hemgång: Informera om skötsel av PEG samt förskrivning av hjälpmedel.

Skötsel

- Yttre stopplattan skall sitta orörd och vara spänd minst tre veckor postoperativt. Under dessa tre veckor skall även PEG-slangen tejpas i en båge för en bättre läkning av kanalen.
- Föreligger behov att justera läget av stopplattan tidigare, kontakta ansvarig kirurg eller nutritionsansvarig sjuksköterska. Ändras läget innan ventrikeln adhererats fast ordentligt mot bukväggens insida föreligger risk för läckage med peritonit som följd.
- På operationsdagen kontrolleras huden runt gastrostomin och tvättas vid behov med vatten. Därefter tvättas huden dagligen med flytande oparfumerad tvål och vatten. Torka torrt med handduk eller mjuk kompress.
- I samband med daglig rengöring skall PEG-slangen vridas ett halvt varv. Slangen bör också tejpas fast på magen med hudvänlig häfta för att inte fastna i något. Viktigt med adekvat smärtlindring innan vridning under första veckan.
- Patienten får duscha dagen efter operationen och bada ca 14 dagar efter operationen om PEGen är välläkt. Bad i simhall, insjö eller havet är tillåtet.
- Om gastrostomin inte används spola igenom med 20ml vatten dagligen.

Skötsel vid neutropeni (<0.5 i neutrofila)

Tänk på att infektionssvaret är hämmat vid neutropeni. Det kan föreligga infektion trots att huden kring stomat inte är svullet, rött, vätskande eller irriterat. I många fall är smärta i magen kring stomat enda tecknet.

- Tvättning med Hibiscrub® 1 ggr/vecka. Övriga dagar tvättning med flytande oparfumerad tvål och vatten.

Skötsel vid hudinfektion kring stomat med eller utan neutropeni

- Vid lokalinfektion kring stomat ges antibiotika oralt eller intravenöst och ev. kan även lokalbehandling behövas.
- Tvättning med Hibiscrub® och mjuk kompress 1 ggr/dygn i max 3 dygn (undvik att använda Descutan® eftersom svampen är hård och kan "skrubba" sönder huden). Om huden kring stomat vätskar sig mycket kan en kompress som ej fastnar i såret (ex. Allevyn) läggas under PEGen och bytas vid behov.
- Använd Silesse v.b för att skydda huden.

Smörj huden kring stomat med mjukgörande kräm (ex. hudlotion eller Essexkräm) för att förhindra uttorkning och minska risken för hudsprickor.

Gastrostomiknapp: Skötsel som för PEG.

- Ballongen skall vara kuffad med 4-5 ml vatten enl anvisning på förpackningen och skall omkuffas varannan vecka. Vanligt kranvatten kan användas om det är anslutet till kommunal rening annars sterilt vatten. Vid omkuffning dokumenteras (under fri aktivitet Infarter/utfarter) hur mycket vatten som aspireras samt hur mycket som injiceras.
- Gastrostomiknapp skall bytas var 3e till var 6e månad.

Doknr. i Barium	Giltigt fr.o.m	Version
18751	2021-06-04	6

RUTIN

Perkutan endoskopisk gastrostomi - PEG inkl. gastrostomiknapp

Ansvar

Gäller för all personal på Barncancercentrum. Ansvar för spridning och implementering har avdelningschef. Verksamhetschefen ansvarar för de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOSFS 2011:9

Uppföljning, utvärdering och revision

Innehållsansvarig är ansvarig för revision. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Granskare/arbetsgrupp

Nutritionsgruppen, Barncancercentrum
Elizabeth Habib Schepke, specialistläkare Barncancercentrum